

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobce D. M. proti žalovaným 1) Ministerstvu vnitra, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, 2) Kanceláři Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, se sídlem Sněmovní 4, 118 26 Praha 1 – Malá Strana, zastoupené JUDr. Markem Nespalou, advokátem se sídlem Vyšehradská 421/21, 128 00 Praha 2, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce se domáhá ochrany před nezákonným zásahem, který spatřuje v tom, že žalování dne 3. listopadu 2011, když žalobce spolu s dalšími členy iniciativy ProAlt projevil úmysl vstoupit na galerii jednacího sálu Poslanecké sněmovny a podpořit obstrukce opozičních poslanců, podmiňovali jeho vstup do prostor Poslanecké sněmovny tím, že odloží veškeré listiny, publikace, osobní předměty a předměty vyjadřující jeho názor (zde papír s nápisem „BRANĚME SE 'REFORMÁM'“). Když příslušníci Policie oznámili návštěvníkům, že je podrobí tělesné prohlídce, upustili návštěvníci od svého úmyslu a budovu Poslanecké sněmovny opustili. Žalobce tak byl zkrácen na svém právu účastnit se jednání Poslanecké sněmovny, a to z důvodů, které nemají oporu v zákoně (v jednacím řádu Poslanecké sněmovny) ani nejsou přiměřené (nebyl ohrožen život či zdraví osob, majetek, bezpečnost a vnitřní pořádek nebo vážnost a důstojnost jednání). Taktéž byl zkrácen na svém právu na svobodu projevu. Jeden z žalobcových kolegů podal stížnost k žalované č. 2 a k Policii České republiky, Útvaru pro ochranu ústavních činitelů, obě však byly vyhodnoceny jako nedůvodné. Z toho žalobce dovozuje, že příště s ním bude jednáno stejným způsobem, a že tedy hrozí riziko opakování zásahu ve smyslu § 87 odst. 2 soudního řádu správního (zákon č. 150/2002 Sb.; dále jen „s. ř. s.“). Žalobce proto navrhl, aby soud zakázal žalovaným

podmiňovat jeho vstup do prostor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky vyhrazených pro veřejnost tím, že žalobce s sebou nebude mít žádné listiny ani tištěné publikace ani žádné jiné osobní předměty, a tím, že žalobce s sebou nebude mít žádné předměty vyjadřující jeho názor.

Oba žalovaní se k žalobě vyjádřili a navrhli její zamítnutí.

V řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu se žalobce může domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný (§ 82 s. ř. s.). Podle § 87 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. Podle § 87 odst. 2 s. ř. s. soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Podle § 87 odst. 3 soud zamítne žalobu, není-li důvodná.

Žalobce tedy může v řízení před soudem žádat buď deklaratorní výrok o tom, že zásah byl nezákonný, nebo výrok konstitutivní, kterým soud žalovanému přikáže či zakáže určité jednání. Pokud však v době rozhodování soudu byl již tvrzený zásah ukončen, netrvají jeho důsledky ani nehrozí jeho opakování, nemůže být žalobce úspěšný s petitem žádajícím, aby soud zakázal žalovanému další porušování žalobcova práva a aby mu případně přikázal obnovení stavu před zásahem. Žalobce však může navrhnout i eventuální petit, kterým se bude primárně domáhat, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování konkrétního žalobcova práva nebo aby mu přikázal obnovit stav před zásahem, a eventuálně (pokud zásah v mezidobí skončí) bude požadovat určení, že zásah byl nezákonný (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. května 2014, č. j. 1 Afs 60/2014-48).

Žalobce v této věci nežádal, aby soud určil, že zásah žalovaných vůči němu byl nezákonný, a to ani eventuálně: domáhal se pouze toho, aby soud zakázal žalovaným podmiňovat žalobcův vstup do prostor Poslanecké sněmovny splněním požadavků, které žalobce považuje za rozporné se zákonem a svévolné. Takový zákaz by však soud mohl vyslovit jen v případě, že by tvrzený zásah stále trval, nebo by trvaly jeho důsledky, nebo by hrozilo jeho opakování. Soud nepochybuje o tom – a žalobce to ostatně ani netvrdí – že tvrzený zásah netrvá a že netrvají ani jeho důsledky. (Žalobce hodlal jednorázově vstoupit do prostor Poslanecké sněmovny, to se mu ale nepodařilo, protože žalovaní podmiňovali jeho vstup podmínkami, které žalobce nepřijal. Tím byl tvrzený zásah konzumován a nelze hovořit ani o nějakých jeho důsledcích, které by mohly trvat po skončení zásahu. Nevpuštění žalobce do prostor Poslanecké sněmovny s osobními věcmi a transparentem je jednorázovým aktem takové povahy, který ani nemůže vyvolat důsledky, jaké má na mysli § 87 odst. 2 s. ř. s.).

Žalobce má za to, že hrozí opakování zásahu; to dovozuje ze skutečnosti, že obě stížnosti směřující vůči jednání policistů při zásahu, které podal jeden z jeho kolegů, byly vyhodnoceny jako nedůvodné. Soud tu však nespatřuje příčinnou souvislost. Oba subjekty, jimž byla stížnost adresována, setrvaly na tom, že návštěvníkům byl právem znemožněn vstup do prostor Poslanecké sněmovny, neboť se nehodlali vzdát svých listin, věcí osobní potřeby a předmětů vyjadřujících jejich názor. Je tedy pravděpodobné, že pokud by žalobce znovu zamířil na jednání Poslanecké sněmovny a hodlal si s sebou vzít předměty stejného charakteru jako při pokusu o vstup dne 3. listopadu 2011, že by znovu nebyl do prostor vpuštěn. Jak však uvedl Nejvyšší správní soud (viz rozsudek publikovaný pod č. 932/2006 Sb. NSS), hrozba opakováním nezákonného zásahu musí splňovat alespoň minimální kritéria určitosti. Pokud by žalobce nebyl vpuštěn do prostor při opakovaném pokusu o vstup, nebylo by možno toto jednání žalovaných s dostatečnou mírou určitosti ztotožnit s jednáním původním; toto

případné nové jednání vůči žalobci, byť by i vykazovalo znaky nezákonného zásahu, by tedy nebylo možno považovat za opakování původního zásahu, nýbrž za zásah nový.

V této věci je tedy vyloučeno, aby soud žalovaným cokoli zakazoval nebo přikazoval, protože tvrzený zásah již netrvá, ani netrvají jeho důsledky, ani nehrozí jeho opakování; žaloba tak již jen z tohoto důvodu nemůže uspět. Žalobou se lze domáhat i určení, že provedený zásah byl nezákonný; takový petit však žalobce neuplatnil.

Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovaným pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žalovaná č. 2 pověřila svým zastupováním v řízení advokáta; náklady na zastoupení advokátem však soud nepovažuje za náklady důvodně vynaložené, protože mezi úkoly žalované č. 2 patří podle zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, a podle Organizačního řádu Kanceláře Poslanecké sněmovny, přijatého usnesením organizačního výboru Poslanecké sněmovny ze dne 19. září 1995, také odborné zabezpečení činnosti Poslanecké sněmovny, jejích orgánů, funkcionářů, poslanců a poslaneckých klubů. S ohledem na předmět činnosti Poslanecké sněmovny, jímž je především projednávání návrhů zákonů, je důvodný předpoklad, že toto odborné zabezpečení zajišťuje Kancelář Poslanecké sněmovny rovněž prostřednictvím svých právníků. Tomu nasvědčuje i znění organizačního řádu, podle jehož článku 10 bodu 2 se Kancelář mj. vyjadřuje prostřednictvím právního oddělení svého legislativního odboru k právním otázkám obsaženým v podáních adresovaných Sněmovně a Kanceláři sněmovny, poskytuje odborné právní konzultace všem útvarům Kanceláře sněmovny, pokud je k jejich vyřízení třeba odborného právního posouzení, a z pověření vedoucího Kanceláře zastupuje Kancelář sněmovny před soudy, popřípadě jinými institucemi. Kancelář tak měla a mohla hájit své stanovisko před soudem sama; pokud tím pověřila advokáta, není možno považovat odměnu poskytnutou advokátovi za náklad, který by ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. měl hradit neúspěšný žalobce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 17. září 2014

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková